

WIELKI GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr. 50

Częstochowa, czwartek 28 lutego 1946 r.

Rok II.

Zamknięcie granicy francusko-hiszpańskiej

Cały świat potępia gen. Franco

PARYŻ (Ant. wł.) — Nowa egzekucja, dokonana na 4-ech republikanach, dokonana przez sąd wojskowy w Barcelonie, wywołała dalsze zdecydowanie opinii świata przeciwko generałowi Franco.

Rząd francuski postanowił zamknąć granicę francusko-hiszpańską z dniem 1 marca b. r. W związku z tym zarządzeniem min. spraw zagranicznych Bidault odbył dłuższą konferencję z ministrem komunikacji oraz z ministrem poczty i telegrafów.

Rząd francuski postanowił ponadto zwrócić uwagę rządów Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych na stosunki panujące w Hiszpanii, które stanowią, zdaniem rządu francuskiego, groźbę dla bezpieczeństwa międzynarodowego. Rząd francuski ponadto doszedł do przekonania, że sprawa Hiszpanii powinna być przekazana do rozpatrzenia Radzie Bezpieczeństwa.

Wczoraj wieczorem w Paryżu odbył się wiec protestacyjny przeciwko reżimowi generała Franco, zorganizowany przez socjalistów, komunistów i Zw. Zaw. francuskie z udziałem 30.000 osób. Na szubienicy wisiała kukła przedstawiająca gen. Franco. Zebrani burliwie przyjęli rezolucję o zerwaniu stosunków dyplomatycznych z reżimem generała Franco.

Anglia żąda wyjaśnień od gen. Franco

MADRYT (BBC). — Ambasador Wielkiej Brytanii w Madrycie zażądał od generała Franco szczegółowych wyjaśnień co do egzekucji, wykonanej na Garcii i na 9-ciu innych republikanach hiszpańskich oraz zawiadomili generała Franco, że ostatnie wypadki, które zaszły w Hiszpanii, wywołały w Wielkiej Brytanii jak najgorsze wrażenie.

PARYŻ (Ant. wł.) — Rząd francuski na najbliższym posiedzeniu rady ministrów ma ponowić swoje noty do rządów Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii zawierające wezwanie do zerwania stosunków dyplomatycznych z gen. Franco.

RZYM (Ant. wł.) — 9 kardynałów spośród 32, którzy otrzymali ostatnio tę godność od papieża, odmówiło przybycia na przyjęcie do ambasady hiszpańskiej w Rzymie. Jeden z kardynałów wymówił się chorobą, kilku pilnymi zajęciami, reszta nie podała w ogóle przyczyny odmowy.

PARYŻ (BBC). — Związek zawodowy kolejarzy francuskich zażądał przerwania komunikacji pomiędzy Francją a Hiszpanią.

ROTTERDAM (BBC). — Robotnicy portowi w Rotterdamie odmówili załadunku statku towarami przeznaczonymi dla Hiszpanii.

PARYŻ (BBC). — Wczoraj wieczorem odbył się w Paryżu wielki wiec protestacyjny z powodu stracenia w ubiegłym tygodniu w Hiszpanii 10 działaczy republikańskich.

LONDYN (BBC). — Cześć parlamentu klubu Labour Party uchwaliła rezolucję do rządu Wielkiej Brytanii, domagającą się zerwania stosunków dyplomatycznych z gen. Franco.

ROTTERDAM (BBC). — Robotnicy portowi rotterdamscy, którzy odmówili załadunku statku towarami dla Hiszpanii, zwrócili się do rządu holenderskiego z żądaniem zerwania dyplomatycznych i gospodarczych stosunków z reżimem gen. Franco w Hiszpanii.

LONDYN (PAP). — Agencja Reutersa donosi, iż hiszpański rząd republikański na emigracji, na czele którego stoi dr. Giral, wydał manifest protestujący przeciw wykonaniu wyroku śmierci na osobach Garcii i 9-ciu innych republikanów hiszpańskich. Manifest stwierdza, że rząd hiszpański stosuje metody równe tym, które stosowali hitlerowcy z Mauthausen i Buchenwaldu. Rząd republikański spodziewa się, że krew Garcii oraz jego towarzyszy i krew milionów ofiar, przelana za wolność, narodzi się w czystym świecie cywilizowanemu i rządom Narodów Zjednoczonych na stosunki, przynajmniej w Hiszpanii pod rządami generała Franco.

MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Paryża, że międzynarodowa federacja kobiet demokratycznych wyraziła protest przeciw ostatnim egzekucjom w Hiszpanii, w imieniu 81 milionów kobiet, zrzeszonych w federacji.

LONDYN (PAP). — Agencja TASS donosi, iż minister hiszpańskiego rządu emigracyjnego Irujo wystosował notę do gabinetu brytyjskiego, żądając zerwania stosunków dyplomatycznych z rządem generała Franco.

MADRYT (BBC). — W związku z ostat-

nimi represjami, skierowanymi przeciw demokratom hiszpańskim, ruch oporu przeciw reżimowi gen. Franco wzrasta na sile. Reżim został zmuszony do wydania surowych zarządzeń wojskowych przeciwdziałających.

LONDYN (PAP). — Agencja Reutersa donosi z Madrytu, że prokurator sądu wojakowego w Alcalá de Henares zażądał długoletnich kar więzienia dla 35 mężczyzn i 2 kobiet oskarżonych o organizowanie nielegalnych socjalistycznych partii robotniczych w Hiszpanii.

Gdańsk pod znakiem repatriacji

GDANSK (PAP). — Do portu gdańskiego zawinęło w tych dniach kilka statków z większymi transportami repatriantów. Bezpośrednio po rozładowaniu statku „Banfora” przybyłego ze zdemobilizowanymi żołnierzami z południowej Anglii, przybył do nowego portu „Clan Lamont” z żołnierzami ze Szkocji.

Transport ten pod dowództwem pułkownika Smidt-Boruckiego obejmował 1.500 osób, w czym 9-ciu oficerów. Przybyli żołnierze, należący do różnych formacji, pochodzą prawie wszyscy z Pomorza i Śląska. Zostali oni swego czasu wcieleni do wojska niemieckiego, skąd wydostali się i zgłosili do Armii Polskiej. Jednocześnie prawie zawinęło do portu gdańskiego 2 statki z repatriantami z Łubeki. Na pokładzie statku „Nordland” przybyli 394 osoby. — Połowę transportu stanowią kobiety. Są także dzieci. Mężczyźni to w większości wojskowi z 1939 roku. Statek „Rotenfeld” przywiózł ponad 1.000 repatriantów, w tym 697 mężczyzn. Wśród nich jest również grupa wojskowych z 1939 roku.

REPATRIANTY ZE WSCHODU OSIEDLAJĄ SIĘ WE WROCŁAWIU

WARSZAWA (Ant. wł.) — Od połowy lutego b. r. do Wrocławia przybyło 7.000 repatriantów polskich z Ukrainy. Otrzymali oni mieszkania po Niemcach, którzy obecnie opuszczają Wrocław w ramach akcji wysiedlania.

WŁADZE ADMINISTRACYJNE PRZENOSZĄ SIĘ DO SZCZECINA

SZCZECIN (PAP). — Pełnomocnik Rządu R. P. na okręg Pomorza zachodniego, pułkownik Borkowicz, przybył do Szczecina i rozpoczął urzędowanie w nowej siedzibie województwa. Wraz z nim przybyła większa część wydziału Urzędu Wojewódzkiego. Dalsza akcja przenoszenia władz

wojewódzkich z Koszalina do Szczecina w toku.

OLBRZYMI DOK NOWOCZESNY PRZYBYŁ DO GDAŃSKA

GDANSK (ZAP). — W ub. tygodniu został z wielkim trudem przyholowany przez cztery holowniki z Gdyni do gdańskiej stoczni Nr. 1 olbrzymi dok pływający, o pojemności 6.000 ton. Ponieważ ten kolos, który przybył do Gdyni z Królewca, jest zupełnie nowoczesny i został wybudowany podczas ostatniej wojny w roku 1940. Stan jego wymaga niewielkiego remontu, na który przewiduje się około 2 miesięcy. Po naprawie, którą przeprowadza się w stoczni Nr. 1, dok zostanie oddany do pracy.

Wojska radzieckie opuszczają Mandżurię

CZANG-CZUN (TASS). — Szef sztabu armii marsz. Malinowskiego gen. Troczenko złożył następujące oświadczenie dla rządu chińskiego:

W związku z ukazywaniem się w prasie chińskiej i amerykańskiej wiadomości o rzekomym rozmyślnym opóźnianiu ewakuacji oddziałów Armii Czerwonej z Mandżurii, sztab armii marsz. Malinowskiego oświadcza, co następuje: „Jeszcze w listopadzie ub. roku rozpoczęła została ewakuacja wojsk radzieckich z Mandżurii, jednak na skutek dwukrotnej próby rządu chińskiego została ona wstrzymana do lutego b. r. Od stycznia b. r. rozpoczęliśmy ponownie ewakuację naszych oddziałów, natrafiliśmy jednak na duże przeszkody, gdyż oddziały wojsk chińskich, zajmujące miejsce naszych oddziałów, przybywały z opóźnieniem, tak, że nieraz nie mamy komu

MARSZ. LOTNICTWA BENETT ODNALAZŁ SIĘ

LONDYN (PAP). — Agencja Reutersa donosi, że wicemarszałek lotnictwa brytyjskiego Benett, który znikł bez śladu po opuszczeniu lotniska na samolocie przez siebie prowadzonym, odnalazł się. Wylądował on w miejscowości Wetherhampton i wygłosił tam przemówienie na wiecu Stowarzyszenia Przyjaciół Narodów Zjednoczonych.

Miejsce następnego zgromadzenia ONZ

NOWY JORK (PAP). — Burmistrz Nowego Jorku William Odwyer oświadczył, że następne zgromadzenie ONZ odbędzie się w gmachu Hunter College Gymnasium pod Nowym Jorkiem. Samorząd nowojorski zgodził się przeznaczyć ten gmach na ten cel na przeciąg 6 tygodni. Hunter College położone jest o 1/2 godziny jazdy autobusem lub koleją podziemną od centrum Nowego Jorku.

ANDRZEJ ZDANOW KAWALEREM ORDERU LENINA

MOSKWA (Tass). — W 50-tą rocznicę urodzin Andrzeja Zdanowa, pierwszego sekretarza partii komunistycznej, Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, w uznaniu jego wielkich zasług dla republiki radzieckiej, postanowiło przyznać mu najwyższe odznaczenie cywilne — order Lenina.

KOPENHAGA. — W 28-tą rocznicę powstania Armii Czerwonej odbyło się zebranie nadzwyczajne towarzystwa przyjaźni duńsko-radzieckiej, na którym przewodniczący towarzystwa Albert Olsen wygłosił odezwy o Armii Czerwonej.

Świadkowie polscy w Norymberdze

NORYMBERGA (PAP). — Do Norymbergi przybyli samolotem dr. Filip Friedman, przewodniczący żydowskiej komisji historycznych, Irena Szmagłewska, b. więzień Oświęcimia i Reisman, b. więzień Treblinki. Będą oni przesłuchani w procesie przeciw głównym przestępcom wojennym.

MARTYROLOGIA DZIENNIKARZY POLSKICH PODCZAS OKUPACJI

NORYMBERGA (PAP). — Prokurator radziecki Smirnow przedłożył Trybunałowi dokument przedstawiający martyrologię dziennikarzy polskich podczas okupacji. — Dokument ten został sporządzony na podstawie zeznań korespondenta PAP Leopolda Marszaka.

BERLIN (Renter). — Pastor niemiecki Niemöller oświadczył, iż zadaniem kościoła w Niemczech jest uprzytomnienie narodowi niemieckiemu, że ponosi on odpowiedzialność za zbrodnie i przestępstwa popełnione przez hitlerizm. Nikt nie protestował — oświadczył pastor — gdy w r. 1933 obywateli niemieccy byli masowo zamykani w obozach koncentracyjnych i nikt nie protestował w r. 1938 kiedy w Niemczech odbywał się pogrom Żydów.

HITLEROWCY W AKWIZGRANIE

NORYMBERGA (PAP). — Przedstawiciele partii komunistycznej i socjal-demokratycznej zażądali od władz zamknięcia niedawno otwartej wyższej szkoły technicznej w Akwizgranie, motywując to tym, że szkoła ta jest wylęgarnią narodowych

ZBRODNI NIEMIECKIE W CHEŁMNIE

NORYMBERGA (PAP). — Prokuratura radziecka przedłożyła Trybunałowi szczegółowy dokument, opracowany przez delegację polską, dotyczący zbrodni, popełnionych przez Niemców w Chełmnie. Dokument ten, zawierający 14 stron, oparty jest na badaniach, przeprowadzonych w Łodzi przez sędziego śledczego. Wynika z niego, że w lesie pod Chełmem Niemcy zamordowali przeszło 350.000 Żydów, wywiezionych tu nie tylko z getta łódzkiego i okolic Warszawy, ale również z wielu państw Europy i samych Niemiec. Stwierdzono również, że w Chełmnie otruto gazem kilkaset dzieci polskich, przywiezionych tam przy wysiedlaniu z Zamojszczyzny.

O rozmiarach zbrodni niemieckich, popełnionych w Chełmnie świadczy fakt, że z ogólnej liczby przywiezionych tam 350.000 Żydów, według śledztwa sądowego pozostały przy życiu zaledwie 4 osoby.

przekazać opuszczanych terytoriów. Wielką przeszkodą jest również brak środków transportowych, które zostały zniszczone przez cofające się przed Armią Czerwoną wojska japońskie, drugą przyczyną niedomagania transportu jest brak węgla. Dowództwo wojsk radzieckich w Mandżurii przypuszcza jednak, że zakończy ewakuację swoich oddziałów przedtem, nim wojska amerykańskie zdolały opuścić Chinę.

Pogłoski o rozmyślnym opóźnianiu ewakuacji oddziałów Armii Czerwonej z Mandżurii są całkowicie bezpodstawne i fałszywe. Rozsiewając je, elementy reakcyjne i antydemokratyczne usiłują podważyć autorytet i dobre imię Armii Czerwonej — oswobodzicielki Mandżurii od faszystów japońskich.

WIADOMOŚCI Z CZUNG-KINGU

CZUNG-KING (Renter). — Jak donosi korespondent z Czung-kingu szereg funkcjonariuszy i kół zbliżonych do centralnego rządu chińskiego wystosowało rezolucję do ministra spraw zagranicznych domagającą się usunięcia wojsk radzieckich z Mandżurii.

W obecności ambasadora Stanów Zjednoczonych Marshalla została podpisana umowa pomiędzy rządem centralnym Chin, a komunistami dotycząca połączenia i reorganizacji chińskiej armii rządu centralnego i armii komunistycznej. Przewiduje się, że w ciągu 18 miesięcy Chin, będą rozpoznawali siłami zbrojnymi liczącymi 400 dywizji.

DUCHOWNI PROTESTANCCY W OBRONIE „UCIEMIĘŻONYCH” NIEMCÓW

LONDYN (BBC). — Obradujący w Szwajcarii, w Genewie, kongres duchownych protestanckich opublikował w dniu wczorajszym protest przeciwko rzekomemu niehumanitarnemu wysiedlaniu Niemców z krajów europejskich. Biskup Canterbury dr. Fisher oświadczył, że wysiedlanie Niemców niezgodne jest z uczuciami ludzkości, a Niemcom przynosi cierpienia i w wielu wypadkach śmierć. Protest protestantów zawiera nawet następujące zdanie: „Wysiedlanie Niemców stanowi obrazę dla sumienia chrześcijańskiego”, a kończy się apelem do wszystkich narodów, by ułżyły cierpieniom wysiedleńców.

Przy tej okazji warto by zapytać duchownych protestanckich, gdzie byli wtedy, gdy Niemcy nie wysiedlali, a mordowali miliony Polaków, Czechów, Francuzów, którzy teraz nie mogą i nie chcą żyć w jednym kraju z mordercami Europy.

Sprawy polskie na forum trybunału w Norymberdze

NORYMBERGA, (PAP). — Przewodniczący delegacji polskiej w Norymberdze, prokurator Sądu Najwyższego, Stefan Kurowski, udzielił korespondentowi PAP wywiadu, w którym przedstawił dotychczasowy przebieg prac polskiej delegacji na terenie Trybunału Międzynarodowego i rolę Polski w tym najwyższym w dziejach ludzkości procesie.

Jakie kroki poczyniła delegacja polska w tym kierunku, aby sprawa polska została w procesie norymberskim najwyszczególniej oświetlona? — brzmiało pierwsze postawione prokuratorowi Kurowskiemu pytanie.

Działalność wszystkich delegacji, a więc i polskiej, — odpowiadał prokurator Kurowski, — musi być ściśle dostosowana do przepisów prawnych, normujących działalność i organizację Trybunału. Specjalna umowa, do której przystąpił również rząd polski, dopuszcza do bezpośredniego oskarżenia i sądenia jedynie przedstawicieli 4 wielkich mocarstw. W tym stanie rzeczy działalność delegacji polskiej poszła w dwóch kierunkach: staraliśmy się drogą odpowiedniej interpretacji norm prawnych uzyskać bezpośredni udział w wystąpieniach przed Trybunałem wysuwając w tym celu koncepcję „amicus curiae” czyli coś pośredniego między rolą biegłego a powoda cywilnego. Z drugiej strony delegacja radziecka wyraziła gotowość donieszenia nas do głosu w ramach czasu oddanego do jej dyspozycji przed Trybunałem. Jednakże oba te wnioski nie zostały uwzględnione przez Trybunał, który nie chciał stwarzać precedensu.

Sprawę przekazano rządowi wielkiej czwórki i dalszym jej losom zajęło się już nasze ministerstwo spraw zagranicznych. W tym stanie rzeczy pozostało nam jedynie bezpośrednie wplywanie na to, aby wszystkie zagadnienia związane z Polską zostały przez Trybunał jak najwyszczególniej rozpoznane. W tym celu nawiązaliśmy ściśle i musimy dodać serdeczne stosunki z delegacjami prokuratorów wszystkich wielkich państw, dostarczając im materiałów oskarżenia polskiego. Najcięższą współpracujemy z delegacją radziecką, która w myśl dokonanej podziału pracy ma przedstawić Trybunałowi ogrom zbrodni, popełnionych przez hitlerów na obszarze wszystkich państw słowiańskich. Jak dotąd w każdym przemówieniu oskarżycielskim nawiązywano się na przykład do dokumentów z dziejów martyrologii polskiej w dobie okupacji.

— Czy dokumenty, jakimi rozporządzamy, obrazują należycie przebieg zbrodni niemieckich, popełnionych przez okupanta w Polsce?

— Zasadniczym dokumentem przedłożonym przez nas Trybunałowi jest memorandum rządu polskiego z 22. I. 1946 r. zawierające całokształt najbardziej jaskrawych dowodów zbrodni niemieckich. Oczywiście nie jest to wyczerpujący rejest zbrodni w Polsce, ale raczej przewodnik po morzu krwi i krzywdy polskiej. Memorandum uzupełniają załączniki, a więc dokumenty odnalezione w niemieckich archiwach oraz protokoły zeznań ponownie przez nas zbadanych generałów niemieckich, jak Guderiana i von dem Bacha w sprawie zbiorzenia Warszawy. Przechowywane źródłem dla dziejów okupacji hitlerowskiej w Polsce jest dziennik Franka, zdobyty przez władze amerykańskie, a wykorzystany obecnie przez oskarżenie. Całokształt naszych poczynań i osiągnięć na forum Trybunału obrazuje projektowane wydawnictwo p. t. „Polonia Norymberska”.

— Jak oceniamy wysokość strat poniesionych przez naród polski wskutek wojny i okupacji?

— Wysokość strat materialnych Polski podaliśmy orientacyjnie na 12 miliardów dolarów. Jednak nasze biuro rejestracyjne nie rozporządza jeszcze kompletnym materiałem w tej dziedzinie.

— Przeciwko komu osobiście spośród os-

karzonych zwraca się z największą ostrością polska prokuratura i kogo uważa za głównego sprawcę wszystkich cierpień narodu polskiego w dobie wojny?

— Zbrodnie dokonane przez Niemców w Polsce są konsekwentnym wynikiem wyznawanej przez nich ideologii faszystowsko-hitlerowskiej. To też winnym martyrologii narodu polskiego jest przede wszystkim system, reprezentowany na ławie oskarżonych przez organizację hitlerowską, jak sama partia, SA i SS i kierujące nimi jednostki fizyczne. Gdyby te ostatnie jednak nie były za sobą aparatu państwowego i sprawnie działającej maszyny wojskowej, a nade wszystko buńczucznej propagandy pokrywającej wszystko błichtem fałszywego idealizmu, nie poważyłby się na wieślenie w życie swych przestępnych planów, w wyniku których rozlało się po Europie morze krwi i płomieni. W tym stanie rzeczy zwracamy wraz z przedstawicielami wszystkich miłujących pokój narodów ostrze oskarżenia przeciwko hitleryzmowi, który jest źródłem wszelkich zbrodni. Zapewne uczuciowo my Polacy najbardziej jesteśmy nastawieni przeciwko Frankowi, symbolizującemu bowiem w naszych oczach krwawy reżim hitlerowski. Ale opierając się na przesłankach ściśle rozumowych, trudno donarwadzić powiedzieć, który z oskarżonych osiągnął palne pierwszeństwo w tym niesamowitym wysięgu zbrodni i zwyrodnienia moralnego.

— Czy będą powołani przez prokuraturę

radziecką świadkowie polskiego oskarżenia, czy też opieramy się w skardze wyłącznie na dokumentach?

— Prokuratura radziecka z jak najdalej posuniętą lojalnością pozostawia nam wolną rękę w ułożeniu listy świadków. Ostateczna decyzja w tej sprawie należy do Trybunału.

— Czy możliwe jest, że w wyniku procesu norymberskiego będą wydani Polsce bezpośredni wykonawcy zarządzeń władz okupacyjnych, znajdujący się w rękach aliantów?

— Kwestia ekstradycji przestępców wojennych w Polsce nie jest związana bezpośrednio z wynikiem procesu. Jednak wyrok, jaki zapadnie w Norymberdze uprosi na przyszłość samą procedurę ekstradycji, gdyż samo np. wykazanie, że przestępca był członkiem SS lub innej organizacji uznanej za występną wystarczy, aby uzasadnić wniosek o jego wydanie. Zresztą szereg wniosków o ekstradycję został już przez Polskę złożony. Muszę tu nadmienić — podniał w końcu prokurator Kurowski, — że istnieje odrębna polska lista przestępców wojennych, która jest wciąż uzupełnianą w miarę postępu prac komisji badania zbrodni niemieckich w Polsce. Dość będzie jeszcze w Polsce procesów na tym tle, bo przecież sam Frank powiedział: „Gdybym chciał plakować w Polsce obwieszczenia o każdym siedmiu rozstrzelanych Polakach, nie starczyłoby polskich lasów na wyrób papieru na te plakaty”.

Radiofonia przewodowa programem roku bieżącego

WARSZAWA (AZ). — Na ogólnopolskiej konferencji radiowej, która rozpoczęła się onegdaj w warszawskim studio Polskiego Radia, dyrektor Billig przedstawił plan pracy Polskiego Radia w roku bieżącym. Z dniem 1 marca Polskie Radio przechodzi na program stały oraz na normalne budżetowanie. Jest to zatem moment przełomowy w jego działalności, co się odbija na programie technicznym, zbudowanym pod kątem widzenia usprawnienia odbioru. — „Radio dla szerokiego mas” — to hasło tegorocznych poczynań.

Punktem podstawowym usprawnienia technicznego jest rozbudowa radiofonii przewodowej. System ten, nieznanym u nas przed wojną, stał się koniecznym w obecnym okresie, kiedy brak jest odbiorników lampowych, a przede wszystkim samych lamp. Radiofonia przewodowa, do której aparaty wyrabia się w dostatecznej ilości w kraju, sięga do najdalszych zakątków kraju, nie tylko bowiem radioweszy mogą zasiłnić około 500 aparatów przewodowych po mieszkaniach, ale i odbiorniki, instalowane w odległych miejscowościach, mogą

uruchomić 8 — 10 głośników mieszkaniowych. Koszt takiego aparatu przewidyuje się na około 600 zł (w ratach), co go udostępni zarówno robotnikowi, jak drobnemu rolnikowi — w myśl hasła „Radio dla szerokiego mas”.

Połączenie ze światem oraz konieczność właściwego informowania o sytuacji w Polsce wymaga wybudowania wielkiej stacji długofalowej w Warszawie. Olbrzymi na nasze stosunki koszt budowy wynoszący 500.000 dolarów, będzie prawdopodobnie znacznie zmniejszony, dzięki udziałowi Polonii Amerykańskiej, która ofiarowała się z pomocą.

Względy polityczne w związku z terenem Ziemi Odzyskanych wymagają silnego wzmocnienia stacji poznańskiej, co jest przewidziane w tegorocznym planie. Natomiast radiostacja toruńska, nie wchodząca w plan potrzeb nieodzwrotnych, powstała samorzutnie wysiłkiem miejscowego społeczeństwa i przedwojennych pracowników radia.

Obrady popołudniowe oraz dzień następnego poświęcono pracom komisijnym.

NSZ ma kontakt z zagranicą

Ośmy dzień procesu

Zeznaje osk. Opawski („Czarny” i „Bartek”). Do NSZ zwerbowany przez jednego z komendantów rejonowych. Nie umie odpowiedzieć na pytanie dlaczego wstąpił do nielegalnej organizacji już po wypędzeniu okupanta. Oskarżony zeznaje, że w Łodzi słyszał od „Henryka”, który wówczas miał być szefem propagandy Komendy Głównej, że NSZ ma kontakt z dowództwem na Zachodzie. „Henryk” powiedział, że sam jest w takim kontakcie. Oskarżony zapytał „Henryka” czy prawda jest to, co pisze prasa polska, że z zagranicy przysyłani są do Polski ludzie, ośm wprowadzania w kraju fermentu. „Henryk” odpowiedział, iż jest w tym wiele prawdy. List znalezione przy oskarżonym zawiera instrukcje PAS-u. Poza znanymi szczegółami zawiera ona opis sposobów „likwidacji”. Likwidacja może być dokonana systemem „tajnego zniknięcia osobnika” lub systemem „lawowego zastrzelenia”. Każdy zlikwidowany musi mieć wyrzek. Może być on sporządzone post factum. Osk. Wolanin potwierdził charakterystykę Opawskiego, daną przez niego w śledztwie o tym, że był on oficerem broni okręgu XVI NSZ.

Osk. Madej obciążony zarzutami przynależności do NSZ, udziału w bandzie leśnej „Romana”, werbowania ludzi do tejże bandy, przebywania na placówce pod Lublinem i pełnienia funkcji celowniczego rkm w czasie starcia pod Huta, podaje ciekawe szczegóły metod werbunkowych NSZ. Przyszedł do niego Jaroszyński i jeszcze jakiś osobnik, namawiając go do wstąpienia do NSZ. Gdy opierał się ich namowom, jeden z „werbujących” wystrzelił. Wówczas oskarżony przyrzekł im pracować w NSZ. — W długim i przewlekłym wywodzie oskarżony usiłuje zrzuć na siebie zarzuty mu przestępstwa, przy czym płacze się kilkakrotnie w zeznaniach. Sąd odczytuje zeznania Jaroszyńskiego, stwierdzając, że

Madej werbował ludzi do oddziału i brał udział w akcji pod Huta.

Zeznaje osk. Piusiński. Należał do NSZ do końca kwietnia, do chwili aresztowania. Zwerbował go Łuszczyński i skontaktował ze Żwirkiem. Po pewnym czasie ten ostatni zaproponował mu zapoznanie się z archiwum i uporządkowanie go. Z siostrą szpitalną, pod której pieczę znajdowało się archiwum, zapoznał oskarżonego Łuszczyński. Żwirtek przedstawił go „Wujkowi” jako kandydata na adiutanta. Na tym stanowisku przez jego ręce przechodziły wszystkie rozkazy z terenu i w teren. Praktycznie, jak twierdzi, obowiązków swoich nie pełnił, gdyż miał pracę w Państwowym Przedsiębiorstwie Traktorów w Lublinie. Wydalony przez firmę, dłuższy czas przebywał na kulisie kierowników w Kieleckim. Po akcji wierzchowińskiej i pod Huta kwestia adiutantu upadła, gdyż nie można było znaleźć lokala i niehawem Piusiński poprosił „Wujka” o zwolnienie. Oskarżony nie przyznał się do kontaktów z „Henrykiem” i innymi członkami Komendy Głównej. Ponieważ oskarżony uporczywie twierdzi, że mało był zorientowany w akcjach rabunkowych, przewodniczący wywołuje do konfrontacji Łuszczyńskiego. W krzyżowym ogniu pytań ustala się, że oskarżony wiedział o wszystkich prawie rabunkach. Podczas konfrontacji Piusiński i Łuszczyński obciążają się wzajemnie.

Dziewiąty dzień procesu

Zeznaje osk. Kaczmarek. Do NSZ zwerbował go b. kolega z AK — Jaroszyński we wrześniu 1945 r. Akt oskarżenia zarzuca mu wyrabianie zaświadczeń kolejowych dla członków organizacji. W śledztwie przyznał się, obecnie twierdzi, że jako dobrego ruchu na kolei, nie miał styczności z bluzką personalną. Drugi punkt oskarżenia głosi, że w końcu lipca 1945 r. Kaczmarek przeprowadził wywiad w okolicy browaru Jeleń, a następnie uczestniczył w napadzie

POSIEDZENIE KOMITETU WYKONAWCZEGO ŚWIATOWEJ FEDERACJI Z. Z.

PARYŻ, (PAP). — Na posiedzeniu komitetu wykonawczego Światowej Federacji Związków Zawodowych odbyłym pod przewodnictwem Waltera Citrine uchwalono rezolucję, w której ponownie podkreślono społeczny charakter organizacji i wypływaające stąd prawo do przedstawicielstwa w ONZ.

UROCZYSTY OBCHÓD URODZIN BEBLA W BERLINIE

LONDYN, (PAP). — Brytyjska Agencja prasowa w Niemczech donosi, że partia socjalistyczna i komunistyczna w Berlinie urządziły wspólny obchód rocznicy urodzin Augusta Bebla. Miało to być wyrazem zjednoczenia obydwu partii na wspólnej zasadzie marksistowskiej.

WYJAZD BLUMA DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH

PARYŻ, (PAP). — Specjalny wysłannik rządu francuskiego Leon Blum wyjeżdża z Paryża do Stanów Zjednoczonych w dniu 26 b. m. W ślad za nim w marcu udadzą się do Stanów Zjednoczonych: Jean Monnet twórca francuskiego planu 5 letniego oraz Pierre Baraduc szef sekcji ekonomicznej ministerstwa spraw zagranicznych.

ARESZTOWANIA W MADRYCIE

MADRYT. — Reuter donosi, że w Madrycie nastąpiły dalsze aresztowania wśród demokratycznych działaczy hiszpańskich. M. in. aresztowany został Juan Gomez przywódca socjalistów hiszpańskich, Sokrates Gomez przywódca hiszpańskiej młodzieży socjalistycznej, Essorio, — b. gubernator Madrytu w okresie wojny domowej oraz Fernandez kierownik propagandy partii socjalistycznej w Hiszpanii.

We Francji wszyscy są zdania, że wykonanie wyroku na republikanach hiszpańskich musi być oficjalnie uznane za mord. Francuska partia socjalistyczna wystąpiła z apelem do brytyjskiej Labour Party. Apel zawiera słowa: „należy nakłonić nasze rządy do podjęcia wspaniałej antyfaszystowskiej akcji celem pozbawienia terasu dyktaturze gen. Franco w Hiszpanii”.

W kilku wierszach

Moskwa. Agencja Tass donosi, że ambasador radziecki w Jugosławii, Sadezykow, został mianowany ambasadorem Związku Radzieckiego w Iranie.

Londyn. Agencja Reutera donosi z Teheranu, że dowódca wojsk brytyjskich w Iranie i Iraku gen. Sayerz podał do wiadomości, iż rządy wojsk brytyjskich przebywających na terytorium irańskim, wynoszą 600 żołnierzy, opuścił Iran przed końcem poprzedniego tygodnia.

Moskwa. Dnia 28 lutego zmarł Komisarz Ludowy Oświaty Rosyjskiej Renbliki Radzieckiej i przewodniczący Akademii Nauk Pedagogicznych w Moskwie Włodzimierz Potiemkin.

Londyn. Towarzystwo Fizyków urządza wystawę. Ekspozycją wystawy są wszelkie wynalazki dokonane w okresie ostatniej wojny.

W krótkim czasie zostanie także otwarta wystawa pentylina.

Ateń. Do Grecji przybył szef misji francuskiej i brytyjskiej celem obserwowania wyborów. Szef misji amerykańskiej przybędzie jutro.

Incydent czesko-amerykański

PRAGA (PAP). — Rząd czechosłowacki złożył na ręce ambasadora Stanów Zjednoczonych w Pradze protest przeciwko „naruszeniu suwerenności Czechosłowacji przez członków amerykańskich sił zbrojnych”.

Z ogłoszonego komunikatu urzędowego dowiadujemy się, że 10 lutego przybyło do Stechowic w Czechosłowacji 13-tu żołnierzy amerykańskich z kilkoma niemieckimi jeńcami wojennymi. Udał się oni do lasu, położonego obok Stechowic, gdzie wykopal skrzynie, zawierające tajne dokumenty niemieckie. Skrzynie te były własnością dawnego „rządu” Protektoratu i były opieczętowane. Żołnierze amerykańscy zabrali skrzynie bez porozumienia się z władzami czechosłowackimi.

W związku z tym wypadkiem wydał rząd czechosłowacki straż granicznej nakaz dokładnego rewidowania wszystkich wyjeżdżających z Czechosłowacji członków amerykańskich sił zbrojnych.

na tenże browar, podczas którego zrabowano 45.000 zł. Oskarżony przeczy kategorię zeznań, jednak zeznania innych oskarżonych m. in. Jaroszyńskiego, winę jego potwierdzają. W czasie wymiany zdań pomiędzy Wolaninem i Jaroszyńskim wypływa znów kwestia kontroly. Jaroszyński miał otrzymać rozkaz od Wolanina „ścisnąć od ludności kontroby w wysokości 160 tysięcy złotych. Wolanin zaprzecza, twierdząc, że Podlasie posiadało dostateczny majątek w postaci spirytusu, a pomysł kontroly był jeszcze jednym samowolnym pomysłem Jaroszyńskiego.

Osk. Zarembiński. Przed wojną był kapralem zawodowym. We wrześniu dostał się do niewoli, z której zbiegł. W r. 1943 wstąpił do organizacji ZWZ, która przekształciła się na NSZ. Podczas nalołu w 1944 r. został ranny i wycofał się z pracy, lecząc się u dr. Berdysa. Ponownie pracy nie rozpoczął, gdyż, jak twierdzi, chciał wstąpić do wojska, ale jego dowódca organizacyjny Orlewicz zagroził mu konsekwencjami, które miałyby spaść nawet na rodzinę oskarżonego. Zwolnienie z przysięgi organizacyjnej otrzymał 9-go lutego 1945 r. Ale i wtedy do RKU nie zgłosił się. Do żadnej winy nie przyznaje się, ustawicznie przecząc protokołom, które podpisywał podczas śledztwa.

Osk. Milanowski. Do dnia 10 lipca 1945 r. brał udział w AK. NSZ i SN, pełniąc funkcje łącznika pomiędzy tymi organizacjami. Oskarżony przeczy zarówno przynależności do NSZ i SN, jak pełnieniu funkcji łącznika. Następnie drugi punkt, a mianowicie udział w napadzie na Ślad Okręgowy i browar. Jak wynika z raportu Łuszczyńskiego: „4 czerwca została wykonana roba w Sadzie Okręgowym w Lublinie. Do akcji tej zostali używi ludzie z bojówki NSZ, których podstępnie do tych celów użył jeden z członków SN, wstępujący pod pseudonimem „Warta” (Milanowski). Do udziału w napadzie na browar przyznał się sam oskarżony na śledztwie.

KRONIKA

Przedpłaty na Premiową Pożyczkę Odbudowy Kraju w K. K. O. pow. częstochowskiego

Na podstawie dekretu z 21.XII. 1945 r. wypuszczoną będzie w drodze publicznej subskrypcji Premiowa Pożyczka Odbudowy Kraju 1946 r., w obligacjach na okaziciela po 2.000 zł. składających się z 4-ch części po 500 zł. każda.

Zgodnie z art. 12 wyżej wzmiankowanego dekretu przyjmowane będą przedpłaty na pożyczkę jeszcze przed ogłoszeniem publicznej subskrypcji. Miejsowa K. K. O. pow. częstochowskiego, ul. N. M. Panny Nr. 19 już przystąpiła do przyjmowania przedpłat na Prem. Poż. Odbud. Kraju. Biuro K. K. O. czynne jest codziennie od 9 do 14, w soboty do 13 godz. Informacje i przyjmowanie przedpłat K. K. O. dokonuje bez kolejności.

Otwarcie centrali poszukiwania osób

Związek Zawodowy Pracowników Poczty i Telekomunikacji uruchomił w Łodzi przy ul. Daszyńskiego (dawniej Przejazd) Centralę Poszukiwań Osób — CEPO. Centrala przygotowała specjalne karty pocztowe, z których pierwsza rejestracyjna służy do zgłoszenia, a druga — podwójna przeznaczona jest dla celów poszukiwania i udzielania odpowiedzi. Karty te nabywać można w każdym urzędzie i agencji pocztowej oraz u listonoszów. Wypełnione karty zainteresowani wysyłać powinni do Centrali.

Komunikat Polskiej YMCA

Na zlecenie Biura Głównego zawiadamia się zamieszkałych stale w Częstochowie członków i sympatyków YMCA, że zgłoszenia celem zarejestrowania się przyjmują delegat na Częstochowę, ul. Kilińskiego Nr. 14 m. 8, tel. 12-06, w godz. od 15 do 16 ej.

Tran dla dzieci b. więźniów obozów koncentracyjnych

Dzieci b. więźniów ideowo-politycznych oraz sieroty po więźniach zamordowanych mogą otrzymać tran leczniczy. W tym celu należy natychmiast wnieść podanie do Pol. Związku b. Więźniów Obozów Koncentracyjnych w Częstochowie (Sekretariat — Kopernika 6, II piętro) zawierające: imię i nazwisko b. więźnia oraz dziecka i jego wiek.

Zebranie OM. TUR

Organizacja Młodzieży T. U. R. Komitet Miejski podaje do wiadomości swych członków, że zebranie członków odbędzie się w środę, dnia 27 b. m., w sali konferencyjnej Kopernika 6, o godz. 5.30 po poł.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa i konieczna.

Jutro, otwarcie „Gospody Spółdzielczej”

Jutro, w „flusty czwartek” nastąpi od dawna oczekiwane i zapowiedziane otwarcie „Gospody Spółdzielczej”. Gospoda ma być placówką o charakterze spółdzielczym jako punkt obsługi w pierwszym rzędzie spółdzielców zarówno miejscowych, jak przejezdnych.

Po uroczystym otwarciu w którym udział wezmą przedstawiciele miejscowego społeczeństwa, Gospoda już o godz. 18-ej będzie otwarta i uprzejmie dla gości.

Z życia kulturalnego

Teatry Miejskie — sala duża „Śluby panieńskie” Al. Fredry dla świata pracy

Dziś, we środę 27 b. m. o godz. 18.30 „Śluby panieńskie” czyli „Magnetyzm serca” komedia w 3 aktach piera Al. Fredry w obsadzie premierowej. Reż. A. Kwiatkowski. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera.

Przedstawienie dzisiaj zostało częściowo zakupione przez Związki Zawodowe.

Pozostałe bilety do nabycia w kasie Teatrów od godz. 14-ej do rozpoczęcia przedstawienia. Tel. kasy 21-61.

„Śluby panieńskie” Al. Fredry w obsadzie premierowej dla świata

Dziś, we środę 27 b. m. o godz. 15-ej „Śluby panieńskie” Al. Fredry w obsadzie premierowej. Reż. A. Kwiatkowski. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera.

Będzie to przedstawienie zorganizowane przez Wydział Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego i Dyrekcję Teatrów dla młodzieży szkolnej.

Bilety na to przedstawienie do nabycia w Wydziale Oświaty i Kultury, Dąbrowskiego 7.

„Ostrożnie świeżo malowane” jeszcze w bieżącym tygodniu

Próby z komedii w 3 aktach Rene Fauchois p. t. „Ostrożnie świeżo malowane” dobiegają końca. Reżyserie B. Orliński. Oprawę sceniczną przygotowuje Wł. Wagner.

Premiera odbędzie się z końcem bieżącego tygodnia.

Sala Kameralna

Dziś przedstawienie zawieszone. W próbach „Głupi Jakub” komedia w 3 aktach Tadeusza Rittnera.

Jubileusz 50-letniej pracy zasłużonego muzyka prof. Henryka Waghaltera

Już w nadchodzący czwartek, dnia 28 lutego b. r. w dużej sali Teatrów Miejskich odbędzie się tak długo oczekiwany jubileusz półwiekowej artystycznej działalności głośnego muzyka i kompozytora prof.

H. Waghaltera. W programie, jak zaznaczyliśmy już poprzednio, wezmą udział tej miary artyści, jak prof. Borkowska, prof. Garztecka-Jarzębska, prof. Jarzębski, J. Laskowska i Piaścik, tudzież Miejska Orkiestra Symfoniczna oraz balet w pełnym składzie pod dyrekcją i reżyserią T. Wysockiej. Całość tego koncertu-widowiska będzie dla Częstochowy nowością dotychczas na scenie niewidzianą. Rzadki ten obchód ścienne niewątpliwie duże zastępy publiczności, która wypełni salę Teatru po brzegi. Sprzedaż biletów na to niezwykłe widowisko jest na ukończeniu.

Z uroczystości wznowienia działalności chóru „Pochodnia”

Wzniosłe cele i zadania chóru dokładnie określa sama nazwa „Polskiego chóru Tow. Kult. i Ośw. Robotn.” O godz. 10 rano w kaplicy Matki Boskiej na Jasnej Górze odbyła się Msza św. za dusze pomordowanych i zmarłych członków chóru. W czasie Mszy św. chór „Pochodnia” pod batutą dyrygenta swego odśpiewał prastarą rycerstwa polskiego pieśń „Bogu Rodzica” oraz szereg innych utworów.

Po Mszy św. w lokalu „Pochodni”, odbył się uroczysty obchód wznowienia działalności chóru, mającego za sobą bogatą przeszłość na polu artystycznym. Obchód zainaugurował ob. Kapalski wiceprezydent m. Częstochowy. Ob. Kapalski w obszernym, a nadwyrzeczowym przemówieniu wskazał znaczenie żywej pieśni zbiorowej, nadmienając, że żadna ze sztuk pięknych nie uwidatnia tych uczuć tak precyzyjnie i dokładnie, jak ten pełen zrozumienia i zapału śpiew chórny zbiorowy.

Po przemówieniu, przyjętym żywym aplauzem ob. Wiceprezydent odczytał nadesłane listy gratulacyjne.

Po przemówieniach rozpoczął się Koncert chóru. Należy podnieść z uznaniem to, że w tak małym okresie przygotowawczym t. j. trzytygodniowym chór wykonał obszerny program pieśni trudnych w tym wiele ludowych, a wykonanie to stała na wysokim poziomie artystycznym.

Ob. Marian Zawadzki, muzyk o wyższych zdolnościach, pełen inicjatywy, jest dyrygentem, który niewątpliwie wzniesie chór „Pochodni” na wysoki poziom artystyczny.

Ludwik Wawrzynowicz.

Pierwszy Teoretyczny Kurs Szybowcowy

Staraniem Ośrodka Szkolnego Szybownictwa w Częstochowie i Aeroklubu Częstochowskiego, zostaje zorganizowany z dniem 1 marca r. b. teoretyczny kurs szybowcowy.

Program wykładów obejmuje całkowity materiał teoretyczny przygotowujący kandydatów do szkolenia szybowcowego wszystkich czterech kategorii pilota szybowcowego.

W celu jak najszerszego udostępnienia, wykłady odbywać się będą w godzinach przedpołudniowych i wieczorowych. Czas trwania kursu trzy tygodnie. Wykłady grupy przedpołudniowej, odbywać się będą od godz. 9-tej do 11-tej, grupy wieczorowej od 18-tej do 20-ej.

Program kursu obejmuje następujący materiał teoretyczny:

- 1 godz. Historia szybownictwa;
- 6 godz. Mechanika lotu i aerodynamika;
- 4 godz. Technika latania;
- 3 godz. Budowa szybowca;
- 2 godz. Technologia materiałów lotniczych;

Kronika kielecka

Delegacja K. N. R. zwiedza zniszczone tereny Kielecczyny

Wyłoniona na posiedzeniu komisji Pracy i Opieki Społecznej K. N. R. specjalna podkomisja do badania potrzeb terenów zniszczonych wysłała na teren Kielecczyny delegację, na której czele stał ob. poseł Kazimierz Rusinek. Delegacja zwiedziła zniszczonych 5 powiatów woj. kieleckiego: stopnicki, opatowski, Nżeci, koziemicki i radomski, zapoznając się z położeniem i potrzebami terenów zniszczonych.

Życie literackie

Ukazał się pierwszy numer wydanego przez Klub Literacki w Kielcach, regionalnego pisma świętokrzyskiego pod nazwą „Czychry” (jest to staropolska nazwa drzew odartych z kory i zamienionych na barcie). Pismo zajmuje się przede wszystkim kulturalnymi i artystycznymi wartościami regionu świętokrzyskiego.

Nowoczesny Dom Dziecka w Kielcach

W Kielcach został otwarty i oddany do użytku wzorowo urządzony Dom Dziecka przy ul. Markowskiego Nr 4. Na uroczystość otwarcia przybyli przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych. Po poświęceniu lokalu, przez ks. Zelkę — zaproszeni na tę uroczystość goście zwiedzili Dom.

Kielce mogą być dumne z tego, co na odcinku opieki społecznej uczyniły dla dzieci. Dom Dziecka urządzony jest w ten sposób, że pierwsze piętro przeznaczone jest dla dzieci w wieku od 1 roku do lat 3. drugie — dla niemowląt, na parterze zaś rozmieszczone są kuchnie, pralnie i pokoje dla administracji.

Sale dziecięce są umeblowane nowymi meblami i wysłane dywanami, aby dzieci mogły bezpiecznie się bawić. Kierownictwo tego zakładu spoczywa w rękach Miejskiego Komitetu Opieki Społecznej, a opieka lekarska została powierzona dr. Paszkiewiczowi. Należy dodać, że Dom Dziecka w Kielcach został uruchomiony dzięki przychylności władz wojewódzkich, zwłaszcza wojewody kieleckiego mjr. Wiślicza, który na ten cel nie szczędził starań i pieniędzy.

Również wiele trudów i wysiłków przy organizowaniu Domu Dziecka ponosił miejscowy W. O. S. z jego prezesem ob. Nelmitzem na czele. Dom obliczony jest na 120 dzieci. Na razie jest dopiero 30, lecz można sądzić, że wkrótce Dom Dziecka będzie zapelniony. (Z).

Fraszki i wierszyki

Cud natury

*Kobieta z broda,
Lub siamskie bliźnięta —
Tośmy widzieli,
To dla nas „mięta”!*

*Lecz nikt człowieka
Takiego nie widział,
Co ma bez „kosztów” —
Mieszkanie na przydział!...*

B. B.

Głosy Czytelników

Brutalny typ na stanowisku referenta

W Biurze Meldunkowym Zarządu Miejskiego w Częstochowie funkcję referenta pełni osoba, która swoim nieodpowiednim ustosunkowaniem się do interesantów daje do poznania, że posiada pewną dawkę szczepionki hitlerowskiej, bo w taki sam sposób, jak Niemcy załatwia sprawy w urzędzie.

Oto przykład:

W dniu 18 b. m., po godzinie 8-mej rano oczekiwałem wraz z innymi interesantami na otwarcie Biura Meldunkowego. W sąsiednich pokojach już urzędowano i drzwi nie były zamknięte na klucz. A Biura Meldunkowego jakoś nie otwierano. Sądząc, że zatrudniony tam personel opóźnił swoje przybycie, wyszedłem załatwić w pobliskich sklepach swoje 2 sprawy. Po powrocie zauważyłem, że drzwi Biura Meldunkowego jeszcze były zamknięte, a kilkunastu interesantów oczekiwało na załatwienie swoich spraw.

Jakież było moje zdziwienie, gdy po pewnym czasie od wewnątrz Biura Meldunkowego odemknęto drzwi i przyzwyciężeni ubrani jegomości (na pewno sam referent) chciał tylko wypuścić pewną niewiastę, a przede mną usiłował drzwi zamknąć. Na zwróconą mu uwagę, dlaczego zamyka — usiłował mnie przemocą wypchnąć. Napór wytrzymałem, a wszedłszy do Biura zapomniałem dlaczego drzwi były tak długo zamknięte. Po tych słowach, ob. referent, zmierzyszy mnie groźnym wzrokiem „od stóp do głów” otworzył drzwi i kazał mi opuścić Biuro. Na moją uwagę, że również pełnię funkcję urzędnika i nie mogę stać pod drzwiami okazał mi zegarek, na którym widniała godzina 8,25 i oświadczył, że interesantów/załatwia dopiero od godz. 8,30 (na miejskim zegarze ob. Glicnera była już godz. 8,45).

A, że i moi interesanci również oczekiwali na mnie, więc kategorycznie zażądałem sprzedania mi 2-ch blankietów na czasowe zameldowanie (gdym w takiej sprawie przyszedł) i dopiero z rozkazu brutalnego referenta zostałem obsługiwany.

Ciekawe, jak by taki urzędnik postąpił z ministrem?

Niech artykuł ten, ujawniający niewłaściwe załatwianie interesantów wskutek złej woli — wpłynie do „Skryżynki zażaleń” ob. Przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Częstochowie. St. Janik.

Noce dyżury aptek

W tygodniu od dnia 25 lutego do 3 marca b. r. dyżurują następujące apteki:

S. Mejstra — Al. Wolności 23;
L. Zielińskiego — Rynek Narutowicza nr. 40;
J. Rupprehta — ul. Narutowicza nr. 170 tylko od godz. 8 do 19-ej.

Odpowiedzi Redakcji

Edward K. — Nie skorzystamy.
Stacha S. — Dla nas wierszyk, niestety, zbyt długi. Nie skorzystamy.

Święto Armii Czerwonej w Częstochowie

W sobotę, 23 lutego b. r. Częstochowa uroczystie obchodziła 28 rocznicę powstania Armii Czerwonej. Uroczystości rozpoczęły się o godz. 14.30. Przedstawiciele władz wojewódzkich, cywilnych oraz komisji porozumiewawczej stronnictw demokratycznych złożyli wieńce pod pomnikiem „Tankisty” przed ratuszem miejskim.

Liczni obywatele m. Częstochowy na czele z przedstawicielami władz, partii oraz organizacji społecznych i zawodowych, uczestniczyli następnie w Akademii urządzonej na cześć Armii Czerwonej w sali dużej Teatrów Miejskich.

Akademii zagaił przewodniczący Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej ob. Langier. Miejska Orkiestra Symfoniczna odegrała hymn państwowy polski i radziecki, po czym ob. Langier wygłosił krótkie przemówienie wstępne zaznaczając, że Święto Armii Czerwonej jest nie tylko świętem Związku Radzieckiego, ale świętem wszystkich narodów wyzwolonych przez Armię Czerwoną. W dniu dzisiejszym należy się od nas Armii Czerwonej najgłębsze podziękowanie za trud i ofiary poniesione dla naszej sprawy. Podkreślił również należy szybkość i zdecydowanie ofensywy radzieckiej, którym zawdzięczamy, że Niemcy nie zdołali zniszczyć Polski, tak jak to sobie uplanowali. Zwycięstwo, jakie odniosła Armia Czerwona wspólnie z walczącym u jej boku Wojskiem Polskim nad śmiertelnym wrogiem całej Słowiańszczyzny, stało się faktem nie tylko dzięki doskonałości radzieckiego żołnierza i radzieckiego dowódcy, ale i dzięki dużej roli, jaką panował w szeregach Armii Czerwonej — duchowi heroicznego umiłowania wolności.

Do Prezydium Akademii ob. Langier zaprosił: Wiceprzewodniczącą Powiatowej Rady Narodowej ob. Brusia, wiceprezydenta miasta ob. Federaka, starostę powiatowego ob. Kaźmierczaka, komendanta miasta mjr. Szostaka, dowódcę gar-

dzonu częstochowskiego plk. Ostapienkę, przedstawiciela W. P. por. Księskiego, komendanta wojennego mjr. Szamrikowa i jego zastępcę mjr. Kozłowa, kierowniczkę Miejskiego Urzędu Inf. i Prop. ob. Stypułkowską oraz przedstawicieli partii politycznych: PPR ob. Zientarskiego, PPS — ob. Witkowskiego, Stronnictwa Demokratycznego — ob. Palczewskiego, Stronnictwa Ludowego — ob. Rękasę i PSL — ob. Sobczyńskiego.

W imieniu stronnictw politycznych przemówił ob. Sobczyński z P. S. L. Mówca podkreślił, że przez cały okres wojny z zachodu płynęły do nas słowa otuchy, a ze wschodu przyszedł czyn. Przemówienie swoje ob. Sobczyński zakończył stwierdzeniem, że Armia Czerwona w takim samym stopniu w jakim przyczyniła się do wyzwolenia, wszystkich ujarzmionych narodów, obecnie przyczynia się do ugruntuowania pokoju dla wszystkich ludzi dobrej woli.

Z kolei przemówił przedstawiciel Armii Czerwonej mjr. Kozłow. Mówca w serdecznych słowach wyraził uznanie dla Wojska Polskiego, które u boku Armii Czerwonej zdało egzamin ze swej rycerskości i siły. Przyjaźń radziecko-polską poczęła się na polu walki przeciw wspólnemu wrogowi i taka przyjaźń jest niewzruszona i wieczna. Naród radziecki śledzi obecnie z wielką życzliwością wysiłki narodu polskiego, pracującego przy odbudowie kraju i chętnie służy mu wszelką pomocą tak, na polu gospodarczym, jak i kulturalnym. Przemówienie swoje mjr. Kozłow zakończył okrzykami na cześć 28 rocznicy powstania Armii Czerwonej, niezawisłej demokratycznej Polski, wiecznego sojuszu polsko-radzieckiego i generalissimusa Stałina.

Jako ostatni przemówił przedstawiciel Wojska Polskiego pbr. Księski. „Armia Czerwona powstała w twardej walce. Na początku 1918 roku, kiedy młoda republika radziecka stanęła w ob-

liczu niebezpieczeństwa niemieckiego, Lenin rzucił rozkaz: „wszyscy na front!” 23 lutego niedostatecznie uzbrojona, lichy odziana, niedożywiona Armia Radziecka pokonała Niemców pod Narwią i Pskowem. Dzień ten uznany został oficjalnie, jako dzień powstania Armii Czerwonej. Armia Czerwona dzięki potężnemu wysiłkowi całego społeczeństwa radzieckiego stała się pierwszą armią świata. Związek Radziecki rozporządza jednym wielkim atutem — „dla najsłabszych ludzi — wszystko” i to jest tajemnicą jego potęgi.

Najdłodszy dowódca Armii Czerwonej m. in. zdobywca Berlina marsz. Żukow, rozpoczął swą służbę wojskową od zwykłego szeregowca. W r. 1941 kiedy 23 armii niemieckiej parło na wschód panom spod znaku Sosnkowskiego. Andersa i Raczkiewicza zdawało się, że to już koniec Armii Czerwonej. Omylili się — ofiarności żołnierza radzieckiego i taktyka jego dowódców odwróciły kartę wojny.

Naród polski, który nie zapomni nigdy tych, którzy przynieśli mu wolność, nie zapomni również nigdy, kim byli ci, którzy w 1939 r. stali się przyczyną jego klęski i nieszczęść. Wierzyliśmy i bratobójców dosięgnie karząca ręka sprawiedliwości.

Tak, jak wspólny trud żołnierski Armii Czerwonej i Wojska Polskiego obdarzył nas niezawisłym bytem, tak obecny, pokojowy sojusz polsko-radziecki jest podstawową gwarancją naszej suwerenności i niepodległości. Przemówienie swoje por. Księski zakończył okrzykiem na cześć wielkiego przyjacela Polski — Józefa Stałina.

W części artystycznej programu Miejska Orkiestra Symfoniczna pod batutą prof. Jarzębskiego wykonała utwory Czajkowskiego i Rachmaninowa a balet Taćnianny Wysockiej wystąpił w tańcach zbiorowych i duetach.

Zabawa taneczna w Liceum i Gimn.

Państwowy im. H. Sienkiewicza
Komitet Rodzicielski przy Liceum i Gimnazjum Państwowym im. H. Sienkiewicza w Częstochowie urządza w sobotę, dnia 2 marca r. b. w lokalu Gimnazjum, przy ul. Najśw. Maryi Panny 56, zabawę taneczną, połączone z niespodziankami. — Początek zabawy o godzinie 20-ej. Strój dowolny. Sala udekorowana. Wejście ściśle za zaproszeniami.

Dochód z zabawy przeznaczony na remont szkoły i sprzęt szkolny.

„Pierwszy powojenny tłusty czwartek”
B. Wychowanki uczelni SS. Zmartwychwstania P-go urządzają w czwartek, dn. 28 lutego br. w salach hotelu „Polonia”.

„Pierwszy powojenny tłusty czwartek”
Wejście tylko za zaproszeniami. Dochód przeznaczony na cele charytatywne. Początek o godzinie 21-ej.

Straż na pożegnanie karnawału

W sobotę, dnia 2 marca r. b. w sali Straży, Członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej urządzają zabawę taneczną p. n. „Pożegnanie karnawału”. Początek o godz. 20-ej. Strój dowolny. Bufet tani obficie zaopatrzony na miejscu. Przy grywać będzie orkiestra doborowa. Wstęp 60 zł.

Bal akademicki

Tow. Bratniej Pomocy Studentów WSAH urządzają w dniu 2 marca r. b. w salach budynku sportowego (dawn. „Brygada”) przy ul. Pułaskiego, bal akademicki. Początek o godz. 21-ej. Zaproszenia zostaną rozdane.

Uwaga dzieci!

II wielka zabawa kostiumowa w Kawiarni Literackiej

Na skutek licznych zapytań i oświadczeń naszych miłośników. Kawiarnia Literacka urządziła w sobotę 2 marca r. b. wielką zabawę kostiumową dla dzieci. Moc niespodzianek. O szczegółach zabawy dowiedzą się dzieci w następnych numerach naszego pisma. A więc, dzie

ci Częstochowy kończą karnawał w Kawiarni Literackiej. Po dużych sukcesach poprzedniej zabawy dla dzieci, sobotni bal miłośników będzie niewątpliwie imprezą pod każdym względem. Dochód ze wstępów — wolne datki — przeznaczony dla najbiedniejszych dzieci naszego miasta.

Zabawa kostiumowa dzieci

W najbliższą niedzielę, dn. 3 marca r. b., Przedszkole przy Państw. Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli, ul. Jasnogórska Nr. 64, urządza zabawę kostiumową, na którą zaprasza dzieci wraz z rodzicami. — Wstęp 20 zł dla dzieci, 40 zł dla dorosłych. Całkowity dochód przeznaczony jest na zakup pomocy szkolnych.

Sport

Dwumecz Victoria — CKS

W środę 27-go b. m. o godz. 18-ej na Sali Sportowej w Gmachu przy ul. Pułaskiego odbędą się dwa mecze Victoria — CKS: w koszykówce oraz siatkówce męskiej.

Będą one zapoczątkowaniem mistrzostw naszego Okręgu w piłce ręcznej.

Rewanż nastąpi w piątek 1 marca o tej samej godzinie.

Rewanż piłkarzy ręcznych CKS-u i Victorii

W piątek 1 marca r. b. o godz. 18-ej na Sali Sportowej w Gmachu przy ul. Pułaskiego 8 odbędą się dwa rewanżowe mecze CKS — Victoria w siatkówce i koszykówce.

CKS przegrywa w Lublińcu 3:5 (1:4)

Goszcząc w niedzielę w Lublińcu CKS przegrał z tamtejszym LKS-em rewanżowy mecz piłkarski 3:5. Wybitną rolę odegrał przy tym niewykwalifikowany, a stronniczy sędzia. Goale dla CKS-u strzelili: Wójcik 2 i Kuśmierczyk 1 z karnego.

CKS — Lubliński KS w ping-pongu 9:0

Przy okazji pobytu w Lublińcu CKS rozegrał mecz ping-pongowy z LKS-em odnosząc bezpore-

lacyjne zwycięstwo 9:0. Ze strony CKS-u wystąpili Kuśmierczyk, Pięga i Wójcik.

Wjazd CKS-u do Kielc

Na niedzielę, dnia 3 marca r. b. piłkarze i bokserzy CKS-u wyjeżdżają do Kielc, by rozegrać spotkania z tamtejszym KS Partyzant.

SZACHY

ZADANIE Nr. 5.

R. SVOBODA, PRAGA.

(Oryginalne dla „Głosu Narodu”)

Czarne: Kf8, Wa5, Wc1, Gb1, Gb8, P: a2, f5, g5, h4; (9)

